

<https://vseosvita.ua/library/formuvanna-socialnoi-kompetentnosti-u-ditej-molodsogo-skilnogo-viku-74073.html> Дата останньої правки: 22.10.2018р. Дата останнього перегляду: 21.01.2021р.

2. Навчальні програми з позашкільної освіти художньо-естетичного напрямку: вип. 2. За ред. Биковського Т.В., Шкури Г.А. К.:УДЦПО, 2016. В. 2. 267 с.
3. Наказ МОН від 25.02.2004 №151/11 «Про затвердження Концепції художньо-естетичного виховання учнів у загальноосвітніх навчальних закладах та Комплексної програми художньо-естетичного виховання у загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах».

Левченко Г., заслужений діяч мистецтв України, професор, завідувач кафедри музики, Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка (м. Полтава)

ВИХОВНИЙ І РОЗВИВАЛЬНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ХОРОВОГО СПІВУ

Серед актуальних у сучасній освіті України залишається проблема музично-естетичного виховання молодого покоління в дошкільних, загальних середніх, позашкільних, вищих освітніх закладах тощо. Хоровий спів як виконавське мистецтво найбільш доступний і популярний вид музичної творчості. Хорове мистецтво має могутній виховний і розвивальний потенціал, зберігає давні національні співочо-виконавські традиції та зразки неперевершеної української та світової хорової класики. Воно не потребує будь-яких додаткових витрат і в умовах правильно організованого процесу хорового музикування сприяє музично-естетичному вихованню молодого покоління: розвитку музичних і творчих здібностей, естетичних почуттів і смаку, духовних і морально-етичних якостей, формуванню національної культури особистості тощо.

Новітні наукові дослідження, практика роботи дитячих освітніх закладів, історичний музично-педагогічний досвід говорять про те, що хоровий спів впливає не лише на емоційно-естетичний стан особистості, а й на її розумовий розвиток. Виховання слуху та голосу позначається на формуванні мови, а мова є матеріальною основою мислення. Крім того, виховання музичного ладового відчуття пов'язане з налаштуванням у корі мозку людини складної системи нервових зв'язків, пов'язане з розвитком здатності нервової системи до найтоншого регулювання процесів збудження і гальмування, а також інших внутрішніх процесів, що протікають в організмі [1]. А ця здатність нервової системи лежить в основі будь-якої діяльності та поведінки людини. Планомірне вокально-хорове виховання чинить благотворний вплив і на фізичне здоров'я дітей: розвивається голосовий апарат, дихальна система, активізується організм у цілому. Співати хоче і може практично кожна дитина, а голос – це саме той інструмент, який доступний кожному.

Розвиток слуху, музичної пам'яті, координації між слухом і голосом у повній мірі

сприяють загальному розвитку, здоров'ю дитини, становленню повноцінної творчої особистості. Багато дітей, подорослішавши, так і не навчившись співати, чути і слухати музику, зберігають до неї неприязнь. Музика не ввела їх у світ емоційних переживань, не дала радості, і це відбивається на характері людини і його ставленні до музики взагалі.

Природа обдарувала співацькими здібностями всіх по-різному. Правильне інтонування мелодії як здатність є у всіх фізично здорових дітей, проте кожна з них у навчанні потребує індивідуального підходу. Хтось засвоює все «нальоту», в інших для досягнення успіху треба докласти чимало зусиль, треті вимагають тривалої копіткої роботи без швидких результатів. Але вирішувати проблеми музичного слуху та його координації з голосом необхідно ще в дошкільному віці.

У роботі з дитячим колективом важливого значення набуває реалізація потреби в спілкуванні. У дитини молодшого шкільного віку змінюється стиль мислення, тому спілкування з дорослими є соціальною потребою. Підліток же уявляє себе дорослим, і саме з цієї позиції формуються його життєві цінності, активно формується його «я-концепція». Пріоритетом є потреба в спілкуванні та в суспільному визнанні. Хоровий колектив задовольняє потреби підлітка – тут і група дітей (найчастіше близькі товариші), і дорослий, якому можна довіряти (часто керівник хору стає прикладом до наслідування для підлітка). Хоровий колектив стає своєрідним соціумом, у якому він моделює свої взаємовідносини з людьми. Обстановка доброзичливості, взаєморозуміння та взаємоповаги, духовний комфорт сприяють розкриттю духовного світу, формуванню позитивних моральних та етичних якостей особистості. Тому успіх чи невдача колективу сприймається як подія особистого життя [2].

Практика показує, що ті учні, які поєднували навчання в школі та заняття в хорі виростають працелюбними, високоорганізованими людьми із почуттям цілі, з міцним характером, стають цікавими та різносторонніми особистостями. Незалежно від професійної діяльності важливо володіти мистецтвом спілкування – один з одним та з керівництвом. Хор – це прекрасне місце для формування комунікативних навичок. Спів у хорі – це постійне інтелектуальне та фізичне тренування. Дитина проходить поступове перетворення свого внутрішнього та зовнішнього світу. Праця в художньому колективі, де ставляться цікаві та важкі, але виконувані завдання, сприяє вихованню працелюбності. Цілеспрямованість, інтерес, пошукова активність та прагнення досягти віддалених цілей формують та тренують волю, вчать доводити почату справу до кінця.

Найважливішою частиною творчої роботи хорового колективу є концертна виконавська діяльність. Вона є завершенням усіх репетиційних та педагогічних процесів. Коли діти виступають на концертній естраді, це викликає в них особливий психологічний стан, піднесений та схвильований настрій. Хор – це безліч особистостей, їх переживань, особистісних оцінок, особистісної творчості, світоглядних осмислень і позицій. І чим більше яскравих особистостей у хоровому колективі, чим багатша палітра індивідуального сприйняття, тим цікавіше та яскравіше звучить хор. Формування особистості дитини є найважливішим педагогічним завданням та метою хорової діяльності.

Хоровий спів – мистецтво унікальних можливостей, як виконавських, так і освітніх. Воно завжди було, є і буде невід'ємною частиною вітчизняної та світової культури, незамінним, століттями перевіраним чинником формування духовного, творчого потенціалу особистості. Хоровий спів із його багатотисячними традиціями, глибоким духовним змістом,

величезним впливом на емоційний, моральний стан як виконавців, так і слухачів, залишається випробуванням засобом музично-естетичного виховання та всебічного розвитку особистості.

Список використаних джерел

1. Емельянов В.В. Развитие голоса. Координация и тренаж. Нов.: Наука. Сиб . отделение, 1991. 79 с.
2. Стулова Г.П. Развитие детского голоса в процессе обучения пению. М.: Прометей, 1992. 88 с.

Ленда Н., викладач,
Глобинська дитяча школа мистецтв
(м. Глобине)

ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ НАТЮРМОРТУ

Натюрморт – це жанр образотворчого мистецтва, у якому зображено навколишні предмети, пов'язані єдиним змістом. Даний вид мистецтва притягує художників своїми великими можливостями, які розвивають композиційні навички і в побудові, і в кольорі. Натюрморт передає нам образи та символи навколишнього середовища. Вводить нас у світ спілкування предметів, дає можливість побувати в ролі їхнього співрозмовника. Справжній художник розкриває глядачеві таємний зміст навколишніх предметів.

Натюрморт зародився в Європі в XVI – XVII століттях, але він має більш ранню передісторію. Разом із побутовим жанром натюрморт певний час не міг утвердитися в живопису, бо вважалося, що через цей жанр неможливо передати провідні суспільні ідеї. Завдяки великим майстрам цей жанр посів належне місце в образотворчому мистецтві.

В історії жанру можна простежити періоди його розквіту й занепаду. В натюрморті зображувалися речі, продукти конкретної діяльності людини, але разом із тим, ці земні, рукотворні предмети, наділялися емблематичним, символічним значенням, сприймалися як знаки духовних цінностей, як уособлення роздумів над сенсом і змістом людського життя. Наприклад, речі домашнього вжитку свідчили про соціальний статус і образ життя їх власника та виражали певні соціальні образи.

Перші такі витвори можна побачити в аскетичних роботах митців Візантійської імперії. Художники створювали монументальні та піднесені образи, писали в дещо стилізованій, узагальненій манері, але від цього малюнок окремих речей тільки набував більшої виразності, поглиблював символічність картини, мозаїки або фрески.

Із візантійського мистецтва декоративний натюрморт поступово перейшов і в давньоруський іконопис. Через те, що всі ікони писали з суворим дотриманням канону, деякі речі, які традиція дозволяла зображувати поруч із святими, праведниками, наповнювалися особливим змістом. Такі предмети оживляли зображення, робили його більш безпосереднім, життєвим, наближаючи до глядача біблійний сюжет.

Епоха Відродження відзначалася небувалим підйомом натюрморту як жанру. Художники вперше почали надавати своїм роботам портретної схожості, робити їх